

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide ezimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyiltérek.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

Rossz tünetek, rossz előjelek.

Temes vármegye közigazgatási bizottsága a múlt évi decz hó 14-én tartott gyűlésén ötvenegy község előjárósága ellen mondta ki a felelőséget azért, mert a községek adótarozásából még azon folyó évi előírásnak megfelelő összeget sem hajtották be, minek folytán mind az 51 községbe állami adóvégrehajtok alkalmaztattak az illető előjárók költségére.
Százazon minden kommentár nélkül hozták annak idejében a lapok a fentebb irt sorokat, pedig az a néhány sor igen sokat mond, annyit, hogy érdemes a megszívlelésre.

De mi magyarok nem szeretünk az előjelekre figyelni, vagy pláne azokból következtetéseket vonni éppenséggel restek vagyunk, csak mikor a baj meg van, akkor vakarjuk a fülünk tövét még ott is, a hol nem viszket.

Ekkor már késő a kapkodás, a kiabálás pedig éppenséggel nem használ semmit.

Rosszakaróink szándékos gonossággal, „türelmetlenség”-gel vádolnak bennünket, pedig éppen ellenkezőleg áll a dolog, annyira türelmesek vagyunk, hogy már is isszuk a levét, s előbb-utóbb ezen erénynek minősített nagy hibáknak leszünk áldozatai.

A vértanúság koronája, csak a világboldogítást, vagy kisebb határok közt, a nemzetboldogítást célzó eszmék harczában elesettek fején ragyog, az okszerűtlen türelmesség áldozatainak sirhalmát már gyávaóság jelzővel bélyegzi meg a józan ész ítéllete, s föléje méltán tüzi oda az „élettelenség” felirattal disztelenül ékeskedő sirjelzőt.

Közéletünk azon bajnokainak legnagyobb részét, kik hivatta volnának erős, megingathatlan oszlopai lenni hazánk és nemzetiségünknek, mintha csak az álszabadelvűség mosolygó álarcza alá rejtőzött pusztulás daemona nyar-

galna hátukon, ugy rohannak az enyészet tátongó örvénye felé s elérik nem sokára, magukkal rántva egy egész életrevaló nemzetet, bele a diestelen halál örvényébe.

Az ez idő szerint való azon kisebbség, mely tisztán lát, mert a sémi aranybornyu imádlásának kultusza nem vakította el szemét, rendíthetetlen bátorsággal belekiált a pusztulás viharába, de „kiáltását a pusztulásban” tularsogja a „frázisokban nyilvánuló szabadelvűség” arcátlan lovagjainak orditozása, s így a vihar nőttön nő, az enyészet szele sorvaszt, a pusztulás sápadt arczu fúriája kárörvendő mosolylyal szedi áldozatait.

A nemzet alkotó és fentartó eleme pusztul vagyoniilag és erkölcsileg. A vagyoni saját törvényeink közreműködésével idegen elem kezére száll, oly elem kezére, mely nem produktív, a produktív elem pedig proletárrá tétetvén, azok tömegét szaporítja, megdöbentő mérvben, napról-napra, kiknek most már nem lévén semmi veszteni valójuk, keblökben a hazaszeretnek még nyoma sem marad. Ennek a defektusnak borzasztó következményei aztán, majd az előbb utóbb bekövetkező megpróbáltatás idején nyilvánulnak kétségbeejtő módon, a honvédelem nagy munkájában.

De még ez nem áll egymagában. A koldusbotra juttatott elem lelkiismeretét tulkiabálja gyomrának a korgása, ez pedig a kényszerűség hatása alatt nem mérlegeli többé az „enyim, tied” közt való különbséget, s így a nem régen még szorgalmas erős munkás kezek az éhség sorvasztó befolyása alatt tolvajlásra nyulnak ki. Így aztán majd tulnépesülnek a börtönök, a kik onnan kiszabadulnak, újra kezdik végzetes munkájukat, s ezen procedura aztán idővel megteremti nálunk is a vagyonosok ellen összeesküvők társulását, annál inkább is, mert nyugot Európa egyes birodalmaiban most már nyilvánuló vészteljes tünetek megadják majd

erre a példát, és a kivitelre nézve az utat, s módot is.

Államhatalmunk valóságos lelemenyességet fejt ki az adóemelésben, kényszerítésből, mert hogy jókedvűből tenné, még ha mondaná, se hinnők el, hanem majd meglátja, fájdalom, nagyon is rövid idő mulva, hogy hova lyukad ki a dolog.

Az iparszabadság nem hogy fejlesztette volna, inkább megölte iparunkat. Az a derék kézműves osztály, mely azelőtt a városok vagyonos polgárainak zömét képezte, tönkrement, csak imitt-amott maradt meg belőlök egynehány olyan, kik jobb időkből némi vagyonra tettek szert, s így nem lettek csupán kézműiparukra utalva. Az újabb iparos nemzedék már nem tud vagyonosodni, csak tengődik, mert nem bírja meg a versenyt a külföldi személt-importtal, s az ezt eszközlő zsidó tőkepénzzel.

Az a zsidó kereskedő, ki például városainkban „bécsi és marburgi czipőgyári raktár”-ával elnyomja az ezen szakbeli magyar kézműveseket, hamisított könyvvezetésével, hamis bukásaival, s a raffineria legkülönfélébb fogásaival ugy dolgozik, hogy adó tekintetében a valóságnak egy ezer részét sem fizeti, míg az általa elnyomott iparosoknál már nagy vesztesége van a kincstárnak, mert a hol kereset nincs, ott az annak megfelelő kereseti adót sem veheti ki, vagy ha kiveti is, be nem veheti, s ezenfelül még az ennek kombinatív megfelelő személykereseti adó is elesik. Ezek pedig nem játszanák ám ki a törvényt, hanem megfizetnek adójukat becsületesen, csak volna adóalapjuk.

De menjünk tovább. A célszerűség korlátain tulcsapongó szabadelvűség aegise alatt az a furcsa állapot nőtte ki magát elég botorul, hogy Magyarországon az államhatalom nem törődik azzal, ha az ingatlan birtok akár kire, akár mily mérvben megy is át. Csak a gazdát cseréli, gondolja magában, mindegy, akár kié a föld, csak adót

fizessen, ez a földolog! Pedig nem ugyan! Eltekintve a fentebb már érintett azon bajoktól, melyek abból származnak, ha a nemzettest alkotó elemei proletárokká lesznek, pénzügyi tekintetben is nagy kár háramlik itt is az államra, mert vegyük például az esetet, mi ugyancsak általánossá nőtte ki magát Magyarországon, hogy a Jájteleszek és Pínkeleszek (most már 50 kros Rákóczyak és Bercsenyiek) kajmók orru cziczesz-es gárdájának egyesie birtokokat vásárolnak, mit hogy mily mértékben cselekednek, és cselekedtek az eszeveszett emánczipáció óta, tanuskodnak a hitelleltekönyvek birtoklapjai, de hát még a teherlapjai! elég az hozzá, hogy közülök igen-igen sokan, kik még pár év előtt sipoltak, ma már „nagyóság urak”, — persze, a modern szabadelvűség ezt „élelmesség”-nek, „életrevalóság”-nak nevezi, no hát legyen ugy; de hogy ezek a fityurok nagyóság urakká, virilistákká, megyei bizottsági tagokká stb. nőhették ki magukat, mint a gyakorlatból látjuk, ehez az „élelmes” manőverhez okvetlenül megkivántatott az, hogy ő nagybirtokossá lehessen, hát több kisbirtokost kellett a vagyonából kipeckelni, mert a Mózsik hada Magyarországon se őseiktől nem örökölték egy talpalatnyit sem, még akkor se, ha dr. Kohn Slajme budapesti zsidópredikátor szerint Árpád apánk anyja csakugyan zsidó vallású kazár nő lett volna is, (hisz akkor sem volt zsidó, hanem kazár, még ha vallása zsidó volt volna is!) sem pedig ők maguk nem hoztak hátukon sem Galicziából, sem Palesztinából, sem sehonnán egy tenyérnyi ingatlant se, tehát itt kellett kitudni mindegyik Smüle-nek több magyar kisbirtokost, hogy ő nagybirtokossá lehessen. Már most igaz, hogy a birtok gazdát cserélvén, mindegy, — kozmopolita és zsidópajtás szemívegen át nézve a dolgot, — akárki fizeti róla az adót, csak fizesse, de ez a vétkes procedúra már az első lépésnél magá-

T Á R C S A.

A FŐVÁROSBÓL.

Budapest, 1883. április 23.

A múlt heti botrány, melynek Tisza Kálmán miniszterelnök a képviselőházban véget vetett, — még mindig élénk megbeszélés tárgyat képezi a társadalom minden rétegében. Jóllehet a t. ház s az interpelláló képviselő tudomásul vette a miniszterelnök válaszat, — s az utóbbi töredelmes szívvél kérte is a bocsánatot, — de nem ugy a közönség.

A lap-elárusító helyek valóságos ostromnak vannak kitéve, mindenkinnek arczán ott áll a félelem, hogy az a „becsületrabló banda”, melynek Budapesten létezését Polonyi képviselő egy nemzet szemébe oda csapta, nem tör-e be addig családi szentélyébe, míg a nap fardalmait kipihelve, nyugalomra hajtja fejét.

A felkorbácsolt hullámok nem is egy könnyen fognak elsimulni, abból a terhes felhőből, mely Damokles kardjaként lebeg fölötünk, időnként le-le fog csapni »egy piszkos villám» — mely nem a »szennyeládanyitogatókat» fogja sujtani, hanem kipörköli a társadalomból mindazt, a mi igaz, szent és becsületes. Ki pörköli? Azaz csak ki pörkölné, ha a piszkos kéz oda elérhetne.

Nemzetünk megváltója, te nagy száműzött, ott a turini magányban! eljut-e hozzád a felháborodott közvélemény szava? Megbocsátod-e büneit azoknak, kik a függetlenség zászlóját sárral dobálták meg?!

A fővárosi lapok valóságos fenevadként rohanták meg az igazság és függetlenség tántorithatatlan bajnokát, s ez az üldözési ma-

nia ráragad egy néhány vidéki lapra is, nem elégsznek meg, hogy Verhovay széplötelen becsületében tipródhatnak, azaz csak tiprodnának, ha hozzá férhetnének, hanem még az igazságot is elferdítve adják elő. Hanem hát mindezekre azt mondhatja a megtámadt:

„Írügyeim sokan vannak,
Mint a kutyák úgy ugatnak,
Hagyok nekik vig napokat:
Hadd ugassák ki magukat.”

Azt tudjuk, hogy Eötvösöknek mért nem tetszik a zsidóellenes „Függetlenség”, azt is tudjuk, hogy a „Függetlenség”-nek mért nem tetszik az Eötvös-klíkk, hanem azt meg önök tudják meg, hogy rajtunk áll a vásár a választás urnánál, a mely fölé e szavak lesznek írva:

„Ha nem kellettünk mint barátok,
Most mint bírátok, akként lássátok!”

Ez ám, vidéki közönség! a becsület-rablás! mely bennünket fővárosiakat rettetget.

A sándor-utczai palota közép ajtójánál szomoruan hajtja búra fejét az ősz kapus, kitörli kérges tenyerével könyes szeméit, egyet sóhajt — azután elhallgat. A nemzeti trikolor ott a tetőn, erősen öleli át fáját, könyörög a szélnek, ne bontsa ki többet. A szél megérti, elsírja mellette azt a keserves zsolomát:

„Ne szállj perbe én velem,
Oh én édes Istenem!
Mert meg nem igazulhat
Előtted lelkem:
Kárhozatra kell memnem! . . .”

Ni-ni! most veszem észre, tollam eltévedt. Tinta helyett szívem vérebe mártottam. Kifecsegi a titkot, melyet eddig még senki sem tudott? Szébbet, jobbat, kedves tollam!

Gyujts rá arra az »elfeledett» nótára: »Itt a nyílaim kibe löjtem?» Igy-igy! ne feledd, — lesz még egyszer ünnep a világon.»

Fergeteg kél. A szilaj szelek dynamit szagot kevernek a levegőbe, északon koronázáshoz készülnek. Jönnek a madarak is. Hármasszövetségről énekelnek. A béke olajágát hozzák magukkal. Kis madarak, kedves dalosaim! Fújjátok el nekünk azt a »burkuse» nótát:

„Tavaszi szél lengeti a levelet,
Nem leszek én boldog soha te veled.
Mint a szellő azzal a kis levéllel:
Ugy játszik a vas-kanczellár,
Szegény hazám szívvelled.”

Megjött ő is. Egészen incognito utazott Pozsonytól Budáig. Berecz, a kedves jó barát, dobogó keblére ölelte felejtethetlen kedvesét, a megérkezett Spangát. Alig várják, hogy a nem remélt, de megérdemelt kitüntetés, az akasztófa-rend nagy kötelét Kozarek nyakukba akaszthassa.

Hatos is itt van. Az a rosz hatos, a ki azzsioját elvesztette. Ez is Kozarek zsebjebe való. Egy darabig Pécsen közkezen forgott, hanem végre még is kisült, hogy ez bizony rosz Hatos, mert egyik felén Kozarek monogramja volt ráütve. Mi hát nem panaszkodhatunk. Körül vagyunk véve rablókkal, gyilkosokkal, — de azért a fővárosi rendőrség még is csak azt mondja:

„Mit törődöm én Spangával,
Becsületrabló bandával,
Majd elmúlnak a bajok:
Én csak Mihaszna vagyok.”

Szabó Béla.

J ö n n e k!

A „Somogy” f. évi 16-ik számában olvastam, hogy gr. Zichy Jenő és Jágocsi Péterfi József a közelebbi időkben Kaposvár városát az ipar tanoda felállításának érdekében ismételtlen meglátogatják.

Megérkezik tehát gr. Zichy Jenő. „Hosanna!” „Hosanna!” a nagy érkezéseknek.

Megjön Jágocsi Péterfi József. „Aleluja!” éneklí — bár nem a legharmonicusabb hangon — az ipartanodai bizottság. Lesz banquette, — lesz dictió. »Éljen!» rivalg a város újság kívánó nagyközönsége.

Tehát jönnek, hozván őket a trüszköltő gép, a meghatározhatatlan erő magában rejtő gőz; — s megérkeznek természetesen az indóházzal szemben felállított Siemens-féle vilany indító gép bámulatra ragadó világitása mellett.

»Isten hozott!» „Isten hozott!” fogadja őket a megváltás után áhító iparos közönség. Pedig, dehogyan; — hozza őket a hatalmas gőzerő, az emberi ész alkotó ereje, a mechanizmus.

Mintha csak 3000 évvel élénk eszelőtt, a midőn a kezdetlegesség rabigáját még le nem vetkezett ember, legnagyobb ellenségeinek, az őket legjobban pusztító állatoknak áldozott, s azokat istenítette félelmében.

A kézmű-iparnak nem csak hadat izent a gőz, a vilany, a mechanizmus, hanem azt teljesen beköbá is szoritotta, — s a legyőzöttnek pislogó élete, a győzők kezei között van. Részemről, jobb szeretném, ha az ipar apostolai, a régiek példájára vándorbottal kezükben, „uti porral fedve, fardorban,» a köz-

ban hordja büntetését, ismét az állam látja leghamarább kárát, mert minden egyes Pinkesz által összes vagyonából kiforgatott 20—30 kisbirtokos magyar család „vagyontalan napszámossá“ vált, ezek pedig most már törvény szerint is, azelőtt pedig a bevehetlenség alapján úgy is adómentesek voltak és lesznek, már most itt mennyi személykereseti adó esik el, míg az ezek romjain nagyságossá avangirozott Pinkesz csak egymaguk személye után fizetik ezen adóment, bármily nagy birtok élvezetében is.

A mi pénzügyi kormányunk és törvényhozásunk bölcsesége azonban nem bocsátkozik ilyen kicsiségekbe, nagyobb szabásu dolgokon törí a fejét, például, hogyan lehetne a varróttú fokán átjutatni egy tevé. Ott van az új kataszter! s majd ezel is oda lyukadunk ki, hogy a ez előzött arányos felosztás daczára is, akkorára növekszik majd az adókules, mint egy tevé, aztán majd erőltetik átjutatni a tú fokán. Nagyon szép lesz!

Felhívás.

Miután pártunknak koalicionális (párt-szövetkezeti) alapon leendő országos szervezése előmunkálataihoz szükséges magunkat itt a központon eleve tájékozunk az iránt, hogy melyek azon választókerületek, a melyekben antisemita képviselőjelöltek a jövő évben a siker kilátásával felléphetnek: ennél-fogva, a központon már eddig birt adatok kiegészítése céljából, felhívom vidéki t. elvtársainkat, hogy illető kerületeik e részbeni viszonyairól lehetőleg kimerítő tudósításaikat hozzám vagy Onody Géza s illetőleg Simonyi Iván barátainkhoz beküldeni sziveskedjenek. Az e tárgyú levelek egészen bizalmas jellegűek lévén, természetesen, hogy azok hirlapi közlés tárgyát nem fogják képezni. *Idéző Gyöze.*

Krakóban 320 zsidó rabinus jött össze, hogy átkot mondjának azon hit-sorsosaikra, kik a Talmud tanai s parancsolatai ellenére, a keresztény államrendjéhez akarnának alkalmazkodni. — No hát ezt nem az antisemiták gondolták ki a zsidók kisbocsátására — ugyan pedig nagyon kell is ám azokat kisbocsátani — mint ezt egyre másra még a zsidó vért keresztények is szeretik mondogatni, hanem kikértölték a zsidók, kik Lengyelországban elég erőseknek hitték magukat még oly vakmerő szemtelenségre is. Valóban szeretnénk tudni, megvárja-e törvényhozásunk s a kormány, míg a mi zsidaink is megújják,

lekedés legprimitívebb eszközeinek igénybe vételével, minden zaj nélkül érkezne nek közibénk, — tán az egyiknek elkopott cipő talpa, vagy a másik ruhájának az út fatalitási által okozott foszlányai, a mi iparosaink érdekére és zsebére kedvezőleg hatottak volna; — másrészt ellenben nagyon félek, hogy a nagy parádé, — az elvesztetett idő, s a banquette által okozandó költségek figyelemre méltatásánál, az iparosokra hatásban, rokonságha keveredik a gőz, villam és mechanizmus.

No de lesz Kaposvárott ipariskola, — vagy legalább bizonyára hozzák ezen urak az erre vonatkozó nagy ígéreteket.

Az ismeretekbeni gazdagodás, a művelődésbeni előhaladás, a tudomány, ha az nem erőltetett és korlátozott, hanem röptében szabad, mint az ég madara, úgy hiszem minden ember egyformán barátja. — Nemes lelkesedéssel üdvözöljük tehát a fölállítandó ipartanodát.

Légár Lajos az iparos iskolát kitünő eredménnyel elvégzett czipész tanoncz, a jövő évtizedben, üzletet nyit; — az érkező kisebb foltozó munkákat nemes önzetességgel utasítja el egymását magától, — és várja — várja a szakismereteinek megfelelő nagyobb megrendeléseket, a melyeket azonban a gőz, a villany, a mechanizmus, szépen elkaparintanak előre.

Kereset ugyan nincs; — van azonban tudomány, a mely a mint mondják mindig kifizeti magát, s bármely körülmények között, mint az élősdí állat, a tudatlanság testéből életfenntartási szükségleteit, kényelmesen kielégítheti.

Sőt a mai modern korban a tudomány valóságos realis értéket képvisel; s igen sok esetben nem várt eredménnyel értékesíthető is; — azonban igen könnyen úgy járhatunk vele, mint a csókkal, a mely annál értéktelenebb lesz, minél inkább forgalmi tárgy, és minél inkább megszabják az árát.

Nagyon sajtásdógos dolog az is, hogy a tudományt folytonosan új és új tápanyagokra van szüksége, — s ha e tekintetben szükségletei vannak, folytonosan kutat és keres; — sőt nagyon könnyen megtörténhetik, hogy azt is kutatja, a mit az ember nem keres — a kereset hiányt. — *CS.*

hogy titokban áskálódva pusztítsák a keresztényt, hanem nyíltan folytathatják a harcot a keresztény morál, s a keresztény társadalom ellen.

Állandó választmányi ülés ápril 26-án.

A tárgyalás alá került fontos tárgy, a megye új berendezése keltett annyi érdeklődést, hogy a választmány tagjai számosabban jelentek meg mint szoktak, de távolról sem annyian, mint a hogy azt jogosan várni lehetett volna. A tanácskozás egész napot igénybe vette, miért is ezuttal lapunk zárta miatt a megállapodások közlésére kell szoritkoznunk. A járáások felosztása, habár sok kívánni való volna is, miután kilenczedik járás felállítására nem mutatkozik kivételnek, marad a régi; úgy a járás székhelyek is.

A tisztviselők létszámán sem történik más változás, minthogy a megyei főpénztárnoki állás felhagyatik, egy árvászéki ülnöki, nemkülönböztetve harmadik jegyzői, továbbá egy alpenztárnoki állás rendszeresítettik.

A fizetésekkel illetőleg: az alispáni változatlanul hagyatni; a főjegyző 1500 frt, az első aljegyző 1500 frt, 2-od aljegyző 1150 frt, 3-ad aljegyző 900 frt, főjegyző 1200 frt, aljegyző 1000 frt, főpénztárnoké 1500 frt, alpenztárnoké 1200 forint, főszámvevő 1200 forint, alszámvevő 800 forint. Árvászéki elnöke 1800 forint, árvászéki 1-ső osztályu ülnököké 1600 frt, árvászéki másodoszt. ülnöke 1200 frt, árvászéki jegyző 1200 frt, árv. könyvelő 1200 frt, alkönyvelő 800 frt. Főorvos 1000 frt, központi állatorvosé 700 frt. Levéltárnoké 1100 frt, közgyámé 800 frt, központi iktató s kiadóé 750 frt, központi irnokoké 650 frtban javasoltatik rendszeresítettik. A járási tisztviselők közül a szolgáló fizetése lenne 1200, uti általánya 300, lakbére 300, irodai általánya 100, így összesen 1900 frt, az első osztályu segédeké 1000 frt, a másodosztályuaké 800 frt, gyakor-kornokoké 360 frt, az irnokoké 600 frt, járási orvosoké 400 frt, állatorvosoké 500 frt. Kimondatott továbbá, hogy szükséges lenne, miként a megye határozza el, hogy a szolgáló járása székhelyén tartozzék lakni. E terv szerint az évi szükséglet az állam által a megye rendelkezésére bocsájtott összeget 12—15 ezer forinttal haladja meg, szükséges lenne tehát 1% pótdadó beszédése.

Az állandó választmány megállapodásaihoz több irányban fér szó, mi is elmondjuk arra jövő héten véleményünket, de kétségtelenül szükséges, hogy a közönség is gondolkodjék fellettök. A bizottmány tagjai pedig teljes számban jelenjenek meg a gyűlésen, hogy a határozatokra kellő befolyásukat érvényesítsék.

Tudnivalók.

* **Elhasznált távirai sodronyok elárúsítása.** A budapesti kir. központi táviradaraktár által elárúsításra bocsátott, gazdasági célokra szánt elhasznált távirasodronyokra vonatkozó 5641. számú 1881. évi körlevél kapcsán a gazdaközönség a következőkről értesítettik. 1. A sodronyt szőlőmívelési, kertészeti vagy más gazdasági célra igénylő gazdasági egyesületek vagy gazdák folyamodványait a közmunka és közlekedésügyi miniszteriumhoz intézzék. Azokban kijelölendő a cél, melyre a sodrony kéri, s továbbá a távirai raktár, hol az illető a sodronyt átvenni kívánja. 2. A kérvényhez csatolandó a megyei gazdasági egyesületnek, esetleg a közzgazdasági előadónak 50 kros bélyeggel ellátott igazolványa arról, hogy a sodrony mily célra szükséges. 3. Az árú néve megjegyzetetik, hogy az 5 és 4 1/2 milliméter átmérőjű ócska buzal ára helyben a táviradaraktárban 9 frt, a 3 mm. átmérőjű pedig 10 frt métermázsánkat, és hogy az 5 mm. átmérőjűből 155, a 4 1/2 mm. átmérőjűből 125, a 3 mm. átmérőjűből pedig 55 kilogramm szükséges 1000 folyó méterre. 4. A kérvények jövőre néve mindig az illető év január havában nyújtandók be.

A világ folyása.

A politikai helyzetet különösképp hangulat uralja. Az utolsó napokban sem fordult elő valami oly rendkívüli nagyobbszerű esemény, melyből a béke megvárását lehetne következtetni, s mégis érzí mindenki, hogy ez a nyugodtság csak látszat, s bár merre tekintünk, elég robbantó anyagra találunk.

Angliát és Oroszországot egyaránt a dynamit tartja rettegésben. Az oroszországi politikai perek, a mezejek a halálos ítéletek egész sorával végződtek — kimutatták, hogy a nihilisták ép oly eszközökkel dolgoznak, mint az ir-feniék. Itt is ott a fővezér az „Egyes szám“ a kit csak igen kevesen ismernek. Az újabb felfedezések folytán Angliában megkettőztetett éberséggel őrzik a középületeket, s daczára ennek az Enfieldi fegyvergyár közelében egy akna robbant fel szerencsére a nélkül, hogy kárt okozott volna.

Azt írják, hogy a csári koronázás május 15-én — régi számítás szerint — csakugyan meg fog tartatni, a készülétek minden oldalról megtétek; azon körülmény hogy a gárdából tizenkét ezer ember lesz jelen testőrségül, oda mutat, hogy az orosz kormány a nihilistákat is számításba vette.

Franciaország nagy tevékenységet fejt ki az Európán kívüli világrészekben mintha kárpótlást keresne az itthon elvesztett részekért.

Mig az egész világot bejárta a hivatalos hír az olasz-osztrák szövetségről addig nagyon különös világban tündérel fel az olaszországi hangulatot az udinei esküdtökök által Ragosa ügyében hozott határozat.

Ragosa nemcsak beismerte, hogy Oberdanknak, ki Triestben a király személye ellen cselebavett merénylet miatt halállal büntetett — társa volt, de a tárgyalás alatt is oly hangon beszélt Ausztria ellen, hogy az elnök rendre is utasította, s daczára ennek az esküdtökök egyhangulag felmentette. Ugy létszik az olasz kormány és az olasz nép alig vannak egy véleményen a szövetség iránt.

A német birodalmi gyűlés a socialis kérdésekkel foglalkozik, most a munkások betegségyelőz pénztáiról szóló törvényt tárgyalja.

Ausztriában az iskolai törvényekről foly a vita, annak élességét a pártoknak egymás irányában merev magatartása eléggé megmagyarázza. Az utóbbi napokban a pék segédek szüntették be a munkát, miután munkaadóikkal rendezkedni nem tudtak, ennek következtében Bécsben a katonai pékek segítségével látják el kenyérrrel.

H I R E K.

89./eln. 1883. **Végzés.** Miután a „Népjog“ című heti lapnak kiadó-hivatala a kérelmében felsorolt hirdetési díjakat a „Megyei Híradó“ című lap által szedett hasondíjakkal szemben tetemesen olcsóbbnak mutatja ki, ugyanazért a kérelemnek helyt adása mellett a „Népjog“ című hetilap ezen kir. járás-bírórság hirdetési lapjával jövőre elfogadjuk. Miről a „Népjog“ hetilap kiadó-hivatala azzal értesítettik, hogy a jelen végzésnek közzétételét lapjában díjtalanul eszközölje. A kir. jbirórság vezetője. Lengyeltóti 1883. ápril 20. Rókk, kir. jbiró.

— **Perczel Ákos** a kaposvári járásbírórság albirája, a kaposvári kir. ügyészséghez alügyészség nevezetett ki.

— **Martyn Viktor** kasszoki birtokos, es. kir. nyugalmazott őrnagy, és kamarás tegnap reggel Kasszokon meghalt. Béke poraira!

— **Mióta a dombóvári vasut megnyílt.** Pest és városunk között azóta oly gyors az összeköttetés, kereskedőink dicsekedése szerint, hogy a mely árukat feladnak április elején Pesten, az Kaposvárra érkezik május 2-án.

— **Szebenyi Lajos**, köz- és váltó ügyvéd, visszatelepedett városunkba s itt Németh Ignác ur ügyvédi irodáját átvette. Ajánljuk az igazságot kereső felek figyelmébe.

Ismét rablójlikosság. Tabi rendes levelezőnkől vesszük a következő sorokat. Folyó hó 17-én vérlázító büntetést követtetett el, nem messze Tabtól Kiss József bábonyi lakos földmives gazda, kit az egész község tisztelt és szeretett, f. hó 17-én, egy tabi kereskedőnével mint fuvaros, a kesszi vásáron volt. Estefel a kereskedőnével Tabra érkezvén, a vásáron megmaradt holmikat kocsjáról lerakta, s mint szorgalmas és gondos család apa, sietett haza. Utközben azonban, esti 7 órakor, így hát még fényes nappal az ország-uton, s még mi több vásári napon gaz gyilkosok által megtámadtatott, egyik az utonállók közül fejére ütött, de a 27 éves erőteljes ember az óriási csapást kiálva, a gyeplőt el nem ereszté, erre jobb keze fejét, késsel felhasították, balkarját pedig a szó szoros értelmében eltörték, azután fején 7 kés szurást s testének egyéb részein több súlyos ütéseket ejtettek, a kocsirol arccal, az országot melletti iszapos pocsolyába vetették, s mint a kik jól végezték dolgaikat — a jó lovakkal, kocsi val a tengődi erdő felé, elmenekültek. A megkínzóttat bábonyi lakosok, kik arra mentek, felismerték,

a már fuldokló szerencsétlent az iszapból kiszabadítva, a legközelebbi malomba vitték, s később kocsin falujába haza szállították. Hosszú és kínos szenvedés után 21-én meghalt. A szerényes mostoha sors, e családot különben is nagyon sújtotta, f. hó 12-én a meggyilkoltnak kis leánya, vörhenyben halt el, halála előtti napon egy kis fia temetett el. — A gaz gyilkosokat erőlysen nyomozták Németh-Dalmán dig, de ott nyomuk veszett. Annyit tudnak rólok, hogy az edelőnyi pusztán szénával rakták meg az ellopott kocsit. — Szép világot élünk.

— **Lellén** május 1-én megnyitattik az ujonan szervezett posta, helyesen teszi a közlekedési miniszter, több a bevétel mint a kiadás, hogy a közönség kényelmére majd minden nagyobb községben külön postát állít; miután ez által a postai forgalmat is emeli, mely eddig is majd más fél milliót jövedelmez az országnak.

A kaposvári lóvásár eredményéről, a választmány jelentést terjesztett a megyei gazdasági egyesülethez. E jelentés szabatos rövidséggel oly fontos körülményeket érint s jelez, hogy az jövő számban egész terjedelmében adjuk, addig csak annyit jelzünk, hogy összes bevétel 53,700 ftra s egy ló átlag ára 455 ftra rugott.

— **Svasits József** az igali járás erélyes, derék szolgálója, értesülvén a Wohlheim-féle lukafai üvegekről, járásában a kocsmákat vizsgálata alá vette és csakugyan azokban óriási mennyiségű hamis mértékű üvegeket talált s koboztatott el. Az adatok összegyűjtése után, a büntető törvénytörvényeket fogja a szolgáló ur, e nagymérvű csalásról, az iratok áttételével értesíteni.

— **Balaton-egylet** B.-Füreden f. é. máj. 14-én rendezendő borkiállítását rendez. Minden borfajtából két palackkal kell kiállítatni. A fehér borok 0. 71 literes rajnai alakú, a vörös borok ugyan oly bordeauxi alakú, az asszú borok 0.5. fehér üvegekben állítandók ki. — Az üvegek borzímekkel látandók el, melyen kitüntetve legyen; a termelő neve és lakhelye, a bortermés éve, a szőlőhegyesség neve, hol a bor termett. Üvegeket megkeresésre az országos központi mintá pince kezelősége (Budapest. Mérleg-utca 4.) készséggel szolgáltat, a beszerzési és pakolási ár felszámítása mellett. — A kiállítás tárgy május hó 5-ig mulhatatlanul beküldendő bérmentve postán, vagy vasuton Siófok felé, a borkiállítás bizottságához, melynek elnöke Bogay István birtokos. — A kiállított borok palackoztól együtt értékesítve az egylet javára köszönettel fogadtatnak.

— **A bukovinai magyarok** második csapatának haza szállítása sok bajjal járt a melynek csak is a telepítő bizottság buzgalma tudott megfelelni. Ugyanis az első telepítvényesek elindult után, sokan az ott maradtak közül is kedvet kapván a visszatelepítésre Magyarországra, minden előleges intézkedés nélkül földjeiket eladták és legnagyobb részt szekerekkel elindultak Magyarországra. A működő bizottság nem eléggé méltányolható erélye és munkássága azonban a váratlanul jötteknek is lehetővé teszi az új otthon alapítását.

— **Hatos Sándor** rablójlikos katonát a hadi törvények köztél általi halálra ítélté, büntetett bevallotta és Edelsheim Gyulay főhadparancsnokhoz sajátkezűleg folyamodott pardonért, mely megtagadtatván, a kivégzés e hó 25-én lett végrehajtva.

— **Spanga** a mult napokban kísértetett B.-pestre és a fortuna épületben helyzetett el, sebe gyógyul és állapota egyáltalán nem veszélyes, mint legbiztosabb hírt közlik a lapok, hogy eddig mit sem vallott, mellesleg megjegyezzük, hogy ezt ugyan azon lapokban olvassuk, melyek állítólag leghitelesebb kutforrások után, hasáb szám közölték Spanganak a legkisebb részletekig terjedő töredelmes vallomását.

— **Zsidaink szerénykednek.** Atlas jolsvai sakter, nem mervén jehovának, egy egész áldozatot metszeni, legalább tett a mit tehetett; a nála szolgáló Sturman Mária 13 éves szolgálót a pincebe levíván, ott megkötötte és a kis leány ujjait megmetszvévén abból vért vett, a seb helyei a leány ujjain láthatók. Ez ügyben a jolsvai rendőr kapitányság vizsgálatot tartván, az ügyet a nagyrőcsei járásbírórsághoz áttette.

— **Königsmayer Károly** szombathelyi kanonokot és madócsei apátot, O Felsőége tribuniczi címzetes püspökké nevezte ki.

— **Dr. Siklós Gyula** egyetemi m. tanár, megyénk tisztelt fia világszerte ismert szemézi ügyességének ismét egy nagyobb jelét adta, Simonyi Rezső esztergomi címzetes kanonok mind két szeméről a hályogot eltávolítván, ki is a hirneves orvosnak az „Esztergom“-ban mond hálás szavakkal köszönetet.

— **A kis-komáromi** fiatalság, a „Dal-egyesület“ tőkésének garapítására 1883. május 8-án a »Korona« vendéglő termében zártkörű tavaszi mulatságot rendez. A rendezőség: Brázda József, Wache Adolf, Szallós János, Linsky József, Benedek János, Marsányi József, Pataky Andor urakkal alakult meg.

— **Nyögér vasmegegyi** községben a tanító kuttyája megvesztett, és az utczán végig száguldván hét gyermeket, három felnőtt leányt és saját gazdáját megmarta, a sérültek gyógykezelés alatt vannak.

— **Szokoló községben** a községi bíró és vele egy gyékényen áruoló zsidó adószedő hüt-

len pénzkeze akadt egy p a talmudost lat megejtet Ha kereszté azt kellene pes előljáró mel egyebet ható példán

— **T gyilkolt mű ritka temető ték ugyan i radványait, Afrikában g kezési szerta óriási ember**

— **Hét helyen — n nagy feltűné nappal ezelő tatkoztak m igazgató eg több tagja é a kórházigaz asszonyon i A vizsgálat beteg marha megindítottá**

— **Fel tal f. hó 14-6 irószalt fiók pénz eltolvaj lyes rendőri hamar a tolv tisztikatoná rájában a p énz 8 frt 50 tott. A tettes kes hatóság**

— **Rejt „Függetlens zsidó lakos t Dávid paras utabitsással, rabihoz meg tért vissza; agdóvá elm tö mutatótt tétett, tör Kamocsába. gatott ki vett fel.**

* **Londo munka tanác utolsó 25 év 925% mérfő bodtak. A há nyekedett. plébániában 115,135,650 alatt 26,444**

A kö törvényjavas tatik. Maga merte, hogy javítást kívá gában az új tett alig, ezt beismerték, g e d ü s Á kell állítani gekkel, a n végrehajtás állam közege kokkal kell e védelmére. E tatta, hogy a hangsúlyozot rosszabbá te ezért a javas gadjá el; bes szokás szeri nosságban el befejezve ugy részéről a tö sok egyike se van ezutánra

Az apr tot nyújtott hon v é d s é r ó l,“ hogy e denben a jog felel meg, de kormány rész védségi intéz

Tek. sz f. hó 11-én t lehet-e nagyo tul, illetőleg községünkbel örökre; de é járó, ki mid meg akarták így szolt: »A

len pénzkezeléséről, már rég volt gyanu, végre akadt egy pár bátrabb ember, ki az alispánnál a talmudos kezeléssel jelentést tett, a vizsgálat megejtetvén temérdek visszaélés derült ki. Ha keresztény tanaink nem tiltanák, majdnem azt kellene mondanunk, hogy község, mely képes előjárói közé zsidót választani, nem érdemel egyebet — no de hiszzük, ilyes kézzel fogható példán okulni fognak a jövőre.

Temetkezése egy Afrikában meggyilkolt művészeknek. Mödlingben e hó 1-én ritka temetés történt, örök nyugalomra helyezték ugyan is Ladein József táj festő földi maradványait, ki 1880 Julius 11-én Türotantban Afrikában gyilkos kéz áldozata lett. A temetkezési szertartáson a meggyilkolt szülőin kívül óriási ember tömeg vett részt.

Hét ember megmérgezte. Dunaszerdahelyen — mint onnan nekünk írják — most nagy feltűnést kelt a következő eset. Nehány nappal ezelőtt a helységben több emberen mutatkoztak mérgezési tünetek; így a kórházigazgató egész családját meg mérgezte; több tagja életveszély közt fekszik a kórágyon; a kórházigazgató már meg is halt; egy öreg asszonyon is mutatkoztak mérgezési tünetek. A vizsgálat kiderítette, hogy a zsidó mérgező beteg marha húsát mérte ki. A vizsgálatot megindították.

Feltűrés. A sümegi szolgabírói hivatal f. hó 14-én este feltűretett s a szolgabírói irászatlali fiókjából 1321 f. 51 k. hivatalos pénz eltávolított. A rögtön alkalmazzott erélyes rendőri nyomozás folytán sikerült csakhamar a tolvajt Lohoczky István volt megyei tisztikatoná személtében elfogni, kinek kamarájában a káposztás hordóban az eltávolított pénz 8 f. 58 k. hiányával mind megtalálta. A tettes további eljárás végett az illetékes hatóságnak átadott.

Rejtélyes eset. Ersekujvárról írják a „Függetlenség” nek: Kamocsa községből néhány zsidó lakos több nappal ezelőtt elküldte Takács Dávid parasztleányt Komáromba, azzal az utasítással, hogy a vele adott húst vigye el a rabihöz megvizsgálás végett. Takács azóta nem tért vissza; mikor anyja fiának eltűnése miatt aggódva elment Komáromba a rabihöz, az ajtókat mutatott neki. Az alispán, miután jelentést tettett, törvényszéki bizottságot küldött ki Kamocsába. A bizottság eddig 70 egyént hallgatott ki és vallomásaikról jegyzőkönyvet vett fel.

London növekedéséről tanuskodik a közmunka tanács legújabb jelentése. E szerint az utolsó 25 év alatt (1858—1882-ig) az utcák 925%, mérőföldről 1607%, mérőföldre hosszabbodtak. A házak száma 258,000-ról 420,000-re növekedett. Csatornázásra kövezésre a 38 plébániában melyre London felosztva van 115,135,650 forintot adtak ki. Ugyan ezen idő alatt 26,444 új gázlámpát is állítottak fel.

Országgyűlés.

A közadók kezeléséről szól a törvényjavaslat, mely a képviselőházban vitatattik. Maga a pénzügyminiszter is nyíltan beismerte, hogy a jelenlegi adókezelési törvény javítást kíván, — de hát javítást foglal-e magában az új javaslat? — ugy mint betérjesztetté alig, ezt maguk a jobb párti szónokok is beismerték, és pedig de szépen elmondotta Hegedűs Sándor előadó, hogy egyenlő lábra kell állítani a közönséget a végrehajtó közegekkel, a milyen jogokat kell biztosítani a végrehajtás szempontjából az államnak s az állam közegeinek, ép úgy megfelelő biztosítékokkal kell ellátni a közönséget saját érdekei védelmére. Erre Madarász József kimutatta, hogy a javaslat éppen az előadó által hangsúlyozott szempontokat melőzi, előbb rosszabbá teszi a helyzetet, mintsem javítja, ezért a javaslatot még általánosságban sem fogadja el; beszéltek többen is, a vége azonban szokás szerint az lett, hogy a javaslat általánosságban elfogadtatott. A részletes tárgyalás befejezve ugyan még nincs, de miután az ellenzék részéről a törvény javítására célzó módosítások egyike sem fogadtatott el, kevés remény van ezutánra is.

Az április 23-iki ülésben törvényjavaslatot nyújtott be a honvédelmi miniszter „A honvédségi tiszti hiány pótlásáról”, hogy e törvényjavaslat megfelelő-e mindenben a jogos kívánalmaknak? biz az nem felel meg, de mégis javaslat jelent, mintha a kormány részéről jobb szemmel néznék a honvédségi intézményt, mint az utóbbi időben.

Vidékéről.

Tek. szerkesztő ur! Községünk lakosai f. hó 11-én öröm-tünnetet ülték, mert vajjon lehet-e nagyobb öröm, mint ha a község tisztul, illetőleg a zsidó távozik. Nevezett napon községünkben eltávoztott egy, adn Istén, hogy örökre; de én félek, mint azon községi előjáró, ki midőn többi társai a távozó zsidótól meg akarták tagadni az erkölcsi bizonyítványt, így szolt: »Adjuk ki neki, de tőle is kérjünk

egyét, a melyben biztosítson minket, hogy ide többé soha vissza nem jő.» Megkapta tehát a bizonyítványt s elment, elment önként, a nélkül, hogy kifizették volna, — mint egykor a szemesiek, — elment önként, jó szántából, csak az fájdalom, hogy még messze van Palesztinához.

Csak hogy elment — mondták sokan — csak hogy egyszer már itt hagyott bennünket. — És örültek és örültünk mindnyájan, de örömünk nem sokára keserűsége változott; mert meghallottuk, hogy egy helyett jő kettő. Egy, a magyarországi Jeruzsálemből: »Sidó-fokról, a másik: Szemesről. — Tehát egy helyett kettő. Vaj mir!...

Az évi vendégek közül már megérkezett a »Másfélzsidó». Biztosra vesszük nem telik bele egy pár hét, itt lesz a »Naplesi», »Roszkorjót» és Isten tudja még hány!... Ezek olyanok, mint a költöző madarak: tavaszkor jönnek rongyosan, kétéhezre, s ősszel már mindenki kihizott gavallér; meghizik a kalbásztól és sunktától, mert bekvártélyoznak egyik-másik pulgártárhoz, fizetnek a János gazdának 2—3 forintot, ezért kapnak szállást, kosztot, nem ugyan kősert, de nekik így is jó. Azt az egy pár forintot pedig Éva néni rozs vagy kukorica képében duplán visszaadja a Kóbinak egy kis czérnárért, tüért és gyűjtőért, — mert hát a gazda nem ad pénzt a házi szükségre.

Ezek a vándor madarak kik tavasszal ugyancsak szárnyaszegetten jönnek: községünk nyári vendégei s a községi előjáróság szemét huny az ilyenek előtt, vagy talán ékes zenéjökben gyönyörködik?

Aunyi tény, hogy egy már megérkezett, s K. P. uramhoz be is kvártélyozta magát, ez különben, — már mint K. P. uram, — igen okos háznép, megeshetik, hogy most még meg is nemesednek, ez lenne legmúltabb fizetés a zsidó barátságért. Adja az ég!

De másrészt az is áll, hogy K. uram szereti a tisztaságot s azt hisszük, kisöpri a szemetet.

Azok pedig, a kik a zsidó távozásán megszorodtak, — mert, fájdalom, vannak ilyenek is, — vigasztalódjanak, mert habár ügyvédjük, doktorjuk, lókupeczük és ágensik távoztak is, jó helyette kis-bótos, vagy bótosakter, feltűzgat nyári vendég...

Lesz elég thülülü... s végre... plü...

Te pedig, ki távoztál — azon reményben, hogy vissza nem jössz — vedd köszönetünket s azon szívből jövő óhajunkat, hogy rendeljen Isten számodra ott is egy nemes szívű embert, ki 10 mértfölddel újra tovább szállítson Palesztina felé, és ott fajddal éj boldogul.

Egy zsidóbarát.

Pankócska április 18-án 1873.

Tekintetes szerkesztő ur! Tisztelettel kérem, legyen szives alábbi mindenkit figyelemzettő soraimat becses lapjában közzétenni, melyet eddig azért nem hoztam nyilvánosságra, mert roppantul szégyenltem, hogy egy zsidó engem hazug rábeszélése által mily álnokul rászedett. — Miután azonban ma már a számtalanbeli keserű tapasztalatok arról győztek meg, hogy nálamnál sokkal tanultabb, s nagyobb embereket is csufosan rászedték a zsidók, és úgy látszik ez általános sorsa minden becsületes embernek, ki velük bár mi viszonyba lép, álljanak itt a következő sorok.

1881 mártius hó 15-én d. e. be állít hozzám valami Böhm Jakab nevű zsidó mint Rotter Izidor b.-pesti bankár megbízott ügynöke s rám dukmált egy 500 frtról szóló, mint biztosan nyertő részletet, azt mondván, hogy most legalább csak 30 frtot fizessék, a többi részletüket úgy, a hogy akarom, 10 frt-jával is fizethetem, hogy azonban czéjézt megnyugtathassa, legjobb lesz, ha aláírok egy 150 frtos váltót mához egy évi lejáratral. Toll nem képes azon hízlelgő, ravasz, rafinirt, hazugságokat leírni, melyekkel ő, az elmaradhatlan biztos nyeresémnyit kilátásba helyezte, és kért, hogy csak hamar tegyem, mert a vonatról lekésik, mely esetben ön is el esik a holnapi huzás esedékes nyeresémnyétől. — Én jóhiszeműleg, még akkor nem ősmertem annyira a zsidók gazságát, lelketlenségét, mint ma teljesítettem a zsidó kívánatát, s ő a 30 frttal és a 150 frtos váltóval zsebében távoztott.

Miután azonban én a járadék tervet átolvastam arról győződtem meg, hogy csuful rá vagyok szedve. — Másnap a Járadéktervet egy élesen irt levél kíséretében visszaküldtem azon kérésrel, hogy a 30 frtot, valamint az aláirt váltót posta fordultával nekem visszaküldje. — De ő nem tágitott, hanem ismét visszaküldte nekem a járadék tervet azzal, hogy siessek 2 részletet lefizetni, mert csak azok lefizetése után részesülök a huzásokban.

En ismét vissza küldtem, s ígertem neki, hogy elengedem a 30 frtot tanuló pénzül, csak a váltót küldje vissza, vagy ha azt sem akarja, hát küldjön 100 frt. értékű eredeti sorsjegyet, a 150 frtos váltóért. De ő ezt sem akarta, hanem mindig a részletfizetést sürgette, sőt 1882 mártius hó 13-án kelt levelében azt írta, hogy ha a váltót ki nem váltom, — be-pöröl; mire én azonnal a következő sürgönyt küldtem neki. Rotter Izidor B.-pesti, ügynöke hazug rábeszélése folytán történt méltatlan követelését megnepróblja törvényes uton behajtani, mert

az ugyan nem fog örökre becsületesé válni. — Farkas.

Igy történt aztán hogy a b.-pesti kir. törvényszékhez került az ügy, mely előtt Rotter Izidor zsidó bankár kereken tagadta, hogy ő Böhm Jakabot sorsjegyek elárúsításával bizta volna meg. — S én, ki irtoztam a perlekedéstől, mert életemben soha sem pereltem, meg légedtem azzal, hogy ő nem pörölt. — A váltó azonban maig is nála, vagy Böhm J. ügynökénél van, melynek beváltásáértől, miután én azért tőle semmit sem vettem, sem nem kaptam, mindenkit óvaintek.

Mindebből az a tanúság, hogy a zsidó-rókáktól, minden becsületes keresztény embertárs óvakodjék. Farkas István.

Irodalom és művészet.

— Rendkívül érdekes tartalommal jelent meg az „Ország-Világ” április 21-iki száma. Elején a most elhunyt Matolay Elek egy pikáns rajza foglal helyet, utána Acsády „Pénzházasság” című regényének folytatása következik. Mészáros István „Kisjósza” című elbeszélése véget ér a számban. Sienkievics „A falu jegyzője” című novellájának folytatása, Rózságyi Antal Madame de Sévigné-ről irt tanulmánya igen becses dolgozatok. Vers Szabó Sándortól van „Gyertyámos ligeten” cím alatt. Matolay Elekől szépen irt jellemrajzot közöl a szám, s egyszersmind arcképet és a budapesti tornacsarnok képét is közli. Képei gyönyörűek. Bandy nagyhatalú festménye „A törvény hatalma”, „Gondolj reám” pompás metszvényekben mutatják be. Remek rajzok a „Csángó házaspár”, Két oldalon foglalnak helyet, egyikén a nő, a mint imádkozik, másikon a férj. E kitűnő lapra felhívjuk olvasóink figyelmét. Ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 k. Előfizetheti Wilkens és Waidl kiadóhivatalában, Budapest, koronaherceg-utca 3. sz.

— A „Regényvilág”-ról. Révai testvérek e kitűnő szépirodalmi folyóiratáról minden alkalommal örömmel emlékszünk meg. Jól esik a közvetlen meggyőződésünknél alapuló tapasztalatunk, hogy reményünk, a mit a magyar regényirodalom érdekében e vállalathoz fűztünk, most, a midőn a folyóirat már III-ik évfolyamának harmadik negyede előtt áll, oly szépen teljesebbé ment. — Most is újabb öt (22—26) füzet fekszik előttünk. A regények közül, melyek az első füzettel megindultak, Jókai „Minden poklokon keresztül” című történeti regénye még mindig folyik. Beniczky-Bajza Lenke a „Tévesztett utak”-at befejezte, Veka Lajos jó levele hirdetteit „Pali bácsi”-ja átesset a bemutatón. A külföldi regény-irodalom most Erekmann-Chatrian, a híres elsassi írópár „A Rantau testvérek” című, drámai momentumokban, megható jelenetekben bővelkedő regénye képviseli. A fordítást Pál J. Béla eszközölte. Örömmel emlékszünk meg a változatos, jóles tartalmu „Tárca” rovatáról is. A „Fekete ördög” álnév alatt kitűnő erő rejlik. — A folyó iratot ismételtén ajánljuk mindenkinek. Egy-egy füzet ára csak 15 kr.

— A „Képes Családi Lapok” 30. száma méltó utóda elődeinek, tartalma: Délibáb, elbeszélés, irta Hevesi József. — Változás, költemény, irta Thuróczy Endre. — Bacsó Klára szerelme, eredeti elbeszélés, irta Riesz Hermin. — Muki és Miczi, fővárosi életkép, irta Kárpáthy János. — Phylax, beszély, irta Kielland L. Sándor; a norvég eredetiből fordította: Philantrop. — Heiti tárca, (Katonka József), irta —y—. — Lizzie esküje, humorosk (vége követik.) R. Bonin után fordította Pászthy László. M. — Mulik a tél, költemény, irta Jékely, Képmagyarázat. — Mindenféle. Képei: Meg vagy I — Először a börtönben. — A tenger áldozata. — Mellékletei: A „Mardona” című regény 49—64 oлдala a Gazdasági és háztartási lapok” április havi száma. — Előfizetheti: Melner Vilmosnál, Budapest, IV. ker. papnövele-utca 8. sz. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr.

— A „Magyarország”, a magyarosodás érekeiben Árdényi Dezso által szerkesztett folyóirat áprilisi számában, maga a szerkesztő irt első helyen „A rendszeres telepítésről.” A füzet tele van aktualis érdekű a magyarosodásra és a köznyelvérdésre vonatkozó közleményekkel s ezek közül mint megfontolásra méltó dolgot, ideírjuk P. Szathmáry Károlynak egy a megyei bizottságokhoz intézett nyílt kérelmét, mely a következők hangzik: „Miután a közelebről megújított vadászati törvény értelmében az élvezeti jog csak 200 holdnyi, egy tagban levő birtokra szorítottatik; más felül pedig egy kisdélvási törvény meghozására a közkutatási minisztert nem csak a törvényhatóságok, hanem nagy nemzeti érdekek is sürgetik: tisztelettel kérem a t. megyei bizottságoktól, nem lehetne-e a vadászati bérjövődelmét a falusi kisdélvások, illetőleg menedékházak czéljára tökécsítetteti? — Ha ez lehetségesnek mutatkozik, tisztelettel kérem: méltóztassanak oda hatni, hogy a közigazgatási hivatalnok urak a községeknél ne csak az illető jó tanácsot adják meg, hanem az egyttal begyűlt tőke biztosításáról is gondoskodni kegyeskedjenek. — Erkölcsi hazafias és nemzetgazdasági szempontból e jövődelmet jobb czélra fordítani alig lehet.” — Előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalába Budapest Sándor utca 12. sz. küldendők. Előfizetési ár egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt.

— Uj zene művek. Táborosky és Parsch zenemű kereskedésében Budapestben megjelentek: Löw József 427-ik mű. A virágország. Hat zenemű, tananyagú kis ügyes kezeknek, nyolczadok elhagyásával és újraközéssel ellátva. Zongorára két kézzel. 1. A meghitt nefelejt. 2. Az illatozó szegfű. 3. Az álmadózó Hílim. 4. A csintalan rózsácska. 5. Magán ibolya. 6. A kedves gyöngyvirág. Minden szám 60 kr.

Különfélék.

A csángókról. Most midőn Bukovinában lakó véreink hazatelepítését az országos lelkeledés — a kormány se hídge se meleg magatartása daczára — lehetővé tette s a csángók neve közzsájon forog, hányan kérdezik, hogy került a magyar Bukovinába? hogyan történt az, hogy elhagyta a magyar hazáját, s felcserélte azt barátságtalan rideg idegennel? avagy tán az édes hazá bánt mostohán gyermekeivel s kényszerítette őket a kivándorlásra? — E kérdésekre a történet könyve felel meg, mely felirta lapjaira, a Basták, Heisterék, a Karaffák s hasonló társaik véres, kegyetlen, bosszúálló, minden ellen a mi magyar irtó háborút folytató korszakát. — A török hatalom megtöretett, helyette német lett Erdélyben az ur, a tábornokok sanyargatták a népet, kiki a hogy neki tetszett a bécsi Hof Kriegsath pedig elhatározta, hogy a határo-

kon, mely a törököt a magyar koronaországai tól elválasztja, több mértföld szélességben mindenki legyen örökös katona, így lettek a horvátok, slavoniták és székelyek grancsárokka, s ha még eddig lett volna, de Buckow báró, erdélyi katonai kormányzó s tisztjei, kiket a székelyek közé küldött szabadságban nevelkedett s most rabszolgasággal fenyegetett népet kegyetlenséggel erőltették az új viszonyba, a halálos ítéletek egész özöne keletkezett, menekült a ki tudott, a kevésbbé veszeleztettek menekültek önmaguk, az inkább fenyegetettek menekültek családostól, feleségeik, gyermekeikkel be Moldovába, hol még a török volt az ur. Hogy milyen életet folytattak itt? el lehet képzelní, elől tűz, hátul víz, otthon a német, itt a török-moldován fenyegette, sanyargatta, fosztotta ki, vagy vitte halálra a bujdosókat. — Bekövetkezett Lengyelország első felosztása, s ekkor Mária Theresia királyné Moldova egyrészt megkapta az orosztól, melyet ez már előbb a töröktől elfoglalt, e rész Galicziához csatoltatott s első kormányzója a már említett Buckow báró után Bukovinának nevezetett. Néhány év múlva gróf Hadik András tábornagy lett a bécsi Hofkriegsrath elnöke, ki is megértvén a bujdosó székelyek felette sanyaru keserves sorsát, reá írta Mária királynét, hogy nekik megkegyelmezen; a királyi kegyelemhez azonban a feltétel volt esatolva, hogy hazájukba visszatérniök nem szabad, hanem Bukovinába — mely rész felette néptelen volt — kell letelepedniök; neki indultak tehát a hazátlanok a kijelölt új hazába. Ide már évtizedek előtt számos Kurucz család vándorolt ki, Abauj, Zemplén, Sáros megyéből a Rákóczy felkelés szerencsétlen végével, felkeresték egymást a székely s magyar bujdosók s gr. Hadik András hathatós támogatása mellett Hadikfalva, Albertfalva, Istenségs községeket alapították. De a távolban is ezer sanyarúság között megmaradt az édes hazai föld emléke közöttük, megtartották az idegen faj, ellenséges indulatu népek között is az édes anyanyelvét, s a reményt, hogy itni fog a megváltás órája, mely őket hazavezérli. — S ime a várva várt óra ütött testvéreink egy része már itthon van, a többi készülődik s jönni fog. Adja Isten hogy ne legyen nekik mostoha az anyai föld többé soha! S.

Az angol miniszteriumnak tizenegy tagja van, kik közül hét az alsó, hét pedig a felső házban bir ilással. A két legidősebb tag Gladstone (73), és a Lord kancellár Earl Selborne (71), legfiatalabb helyi kormányzat főnöke Dilke (40). Hét miniszternek fizetése 5000 font (több mint 50 ezer forint) öté pedig 2000 font. Legmagasabb fizetése Earl Spenczernek van, aki mint Irlandi kormányzó 20,000, mint tanács elnök 2000 fontot huz, tehát többet 220,000 ft-nál. Díjtalan, tiszteletbeli állása van Herbert Gladstonnak, a miniszterelnök 29 éves fiának és Lord Wolvertonnak; Henry Jamesnek a főügyésznek 7000 font a járandósága. A miniszterek között leggazdagabb a gyarmatok minisztere Earl Derby kinek 1 1/2 millió forint a jövedelme. Utána következik Earl Spenser 42,000 és Earl Kimberly India minisztere 25,000 fonttal. Lord Roseberry államtitkár vagyonából 24,000 fontot huz évenként. Gladstone vagyona ezekhez aránylag csekély, mert jövedelme mintegy 5000 font évenként.

Tapasztalás. „Édes férjem” szól a fővény asszony midőn látja, hogy a gazda nagyon sok czukrot tesz theájába, »sok czukrotól meg-nól az esze.” »Csak az asszonyok-é, felel a férj nyugodtan, »a férfiaké nem.” »Es hon-nét tudja ön ezt férjem uram,» kérdi az asszony dühösen. »Itthon tapasztalok.»

Gazdaszat, ipar, kereskedelem.

Milyen lovat neveljen a kisbirtokos?

A Kaposvárott mult hó végén tartott ló-vásár vagyis inkább ló-árverés folytán, akarunk azokkal, kik kis földeiken maguk munkája után élnek néhány szót váltani. Feltűnt mindenki előtt, hogy ezen, már most harmadszor tartott árverésben sokkal kevesebb ügynevezett pógár ló lett bemutatva. Ezen jelenségnek ki több, ki kevesebb fontosságot tulajdonít; mi megvaljuk a sulyt nem arra fektetjük, ilyes alkalmakor vezet e sok szép és jó lovat élő a polgár ember, hanem arra, van-e jó lóva, mert ha van, megkeresik azt otthon is, vagy megveszik a közönséges vásáron, sőt jobb áron, mint ott, hol a kis birtokos, istálón legfeljebb szük kerítésben nevelt lovat kénytelen pár huzamban állítani, nagy birtokoknak tág legelőkon, szabadon járó ménesekben nevelt lovaikkal. Ki tudja a befolyást méltányolni, melyet a szabad mozgás gyakorol a ló izmainak fejlődésére, az befogja látni, hogy egész más ló az, melyet némesben lehet haszonnal nevelni, és attól egészen különböző az melyet a kisbirtokos nevelhet, úgy hogy a tartás és fíradásg kifizetve legyen.

Somogygyében nagybirtokosok job-bára a 15 és 16 marok közti lovakat tenyész-tik, gyors mozgási tehetséggel, igen gyakran feláldozva a forma szépségét az elismert jó vérekn, és azt az ezen irányban tenyész-tett lovakért szép árakat érnek el, míg a kis-birtokos ha e téren akarná őket követni csak

